

A SPANYOL VETÉS GYÜMÖLCSEI A VILÁG TÖBBI NÉPEINÉL

A világ minden nemzetének megvannak a maga Jules Domont-iai, Karol Szercevszki-jei és Hermann Bether-jei.

Csehszlovákiában Laco Holdos, aki megszökik a girszedi gyűjtőtáborból és azután Párisban rajtakapják illegális munkán a németek, akik a szörnyű Dachauba viszik. Itt felkelést szervez a halál jelöltjei között abban az órában amikor a szövetséges erők közelednek.

Olaszországban Luigi Gallo, a spanyolországi nemzetközi hadosztályok megbízottja, Petain kiadja Mussolininek. Gallonak sikerül kiszabadulnia és az észak-olaszországi partizánok vezetője lesz.

Albániában Mehmed Spen, a népfelszabadító hadsereg parancsnok-helyettese.

Bulgáriában, Görögországban, mindenütt, ahol maga a nép tett valamit a fasizmus legyőzéséért és a felszabadulásért, a »spanyolok« voltak a vezetők.

De szerepük éppen abban az országban a legnagyobb, ahol a népfelszabadító harc a legteljesebb kifejezésre jutott: nálunk Jugoszláviában. A spanyol önkéntesekből lettek első proletárhadtesteink parancsnokai. Hány zászlóaljunk, hadosztályunk, hadtestünk parancsnoka viselte egyszerűen a »Spanyol« nevet. Tizenegy táborunk, tizenhárom nemzeti hősiünk küzdötte végig a spanyol polgárháborút.

A Manzanares és Ebro partjain elvetett mag a Neretva és Drina partjain kelt ki.

Léderer Kató fordítása.

NÉMETORSZÁG GAZDASÁGI LESZERELÉSÉNEK ELLENSÉGEI

Irtá: Orlov D.

Az utóbbi időben egyes külföldi újságokban igen gyakran jelennek meg nyilatkozatok »Németország nehéz sorsáról« és hogy a megszállás alatt milyen »embertelen nélkülözésben« szenved. Mindegyiknek a végkövetkeztetése az, hogy Németországnak haszthatatlanul segítségre van szüksége.

Az Egyesült Államokban, valamint egypár latin-amerikai államban már különféle egyesületek létesültek Németország megsegítésére: Német-Osztrák Segélybizottság, Amerikai Alapítvány Németország támogatására stb.

Természetesen ezen egyesületek tagjainak nagy része fasisztabarát németekből áll és kihatással van a határokon túlra is.

Múlt év decemberében 34 amerikai szenátor emlékiratot terjesztett Truman elnök elé, melyben követelték a német élelmiszer fejadagok azonnali felemelését, valamint engedélyt arra, hogy Németországot és Ausztriát magánegyesületek útján segítyezzék. Az emlékiratot többek között a Köztársasági pártnak reakciós szárnya Shyptead, Langer, Copenhart, Butler és a Demokrata pártból Wheeler, Eastland és Walsh írták alá.

Ez a hadiárat egyes esetekben már egész különös formát ölt. Utalunk arra az intézkedésre, amit a Svéd Vöröskereszt tett azáltal, hogy az angoloktól megszállt területre egy különleges expedíciót küldött, melynek élén Bernadotte gróf áll, a Svéd Vöröskereszt vezetője. Erről a grófról Gunnar Nilsson az »Expressen« levelezője megjegyezte, hogy »épen Németország megsegítése érdekli különös módon.«

Bernadotte gróf neve jólismert: ő volt az, aki összeköttetéseit felhasználva a »Harmadik Birodalom« végvonaglásában igyekezett a Szövetséges hatalmokat és a Hitlerbanditák vezetőit összehozni béketárgyalásra. Figye'net érdemel ennek a Vöröskereszt megbízottjának a fáradozása, hogy a németeken akar segíteni, holott ugyan akkor a Svéd Vöröskeresztnek rengeteg feladata volna, hogy a Hitlerrablók által agyonkiszótt és kiszípcyozott európai országokon segítsen. Az UNRRA kimutatás szerint Jugoszlávia lakosságának élelmiszer kalória értéke 900—950, míg Németországé 1200—1550! Nem beszélve az amerikai újságírók azon kijelentéséről, hogy Görögország lakossága örülne, ha egy negyed annyi kalória értékű élelmiszert kapna mint a németek.

Azoknak, akik igazságérzetre, vagy emberi szeretetre hivatkoznak egészen más céljaik vannak mint a német élelmiszerhiány megszüntetése. A potsdami értekezlet elhatározta a hadiipar és az ezt istápoló kartellek, trösztök és egyéb imperialista célokat szolgáló vállalatok megszüntetését és demokratikus alapokon, a közösség javára szolgáló termelés megszervezését. Természetesen, az amerikai és angol reakció minden eszközt felhasznál a politikai és a gazdasági élet demokratizálódási folyamata ellen.

Különböző tervekkel agyalnak ki, hogy »egy erős Németországot« teremtsenek ismét, olyat, amely sötét céljaiknak megfelel. A reakciós amerikai szenátor Eastland nemrégben egy szenátusi beszédében elárulta a törekvéseket, mikor egy gazdaságilag erős Németország újbóli felépítésének szükségességét hangoztatta mint »védőbástyát a Szovjetunio ellen«.

Ugyanezek a reakciósok kívánják, hogy a potsdami háromhatalmi értekezlet határozatát a német nehézipar megszüntetésére változtassák meg. Ugyanis ezen határozat szerint a német nehézipart oly mértékben le kell építeni, hogy az csak a béketermelés színvonalát érje el és csak a polgári szükséglet kielégítését szolgálja, de semmi esetre se érje el azt a színvonalat, hogy háborús készülődésre is képes legyen. A német nehé-

ipar fenntartásának hívei azzal érvelnek, hogy Németország gazdasági leegyevezése katasztrófát jelentene, nemcsak Németországnak, hanem az egész Európának.

A sajtó, továbbá a nehézipar és nagybankok képviselői nagy gazdasági válsággal ijesztgetik a közvéleményt, ha a német gazdaságot megfojtják, viszont a valódi tények előtt szemet hunynak. A békeszerető népeket ugyanis nemcsak az érdekli, hogy a német terror által okozott károkat helyrehozhassák, hanem az is, hogy ezen károkat okozó hadiipari gépezet megsemmisüljön, nehogy alkalomadtán ugyanezeket fel lehessen használni.

Az Egyesült Államok elnöke Pauley-t küldte ki a jóvátételi bizottsági tárgyalásokra. Pauley 1945 októberében beszédet mondott a Demokrátikus Pártok összbizottsági ülésén azok ellen, akik a közvéleménynek megpróbáltják bebeszélni, hogy »a jóvátételi program nem helyes«. Többek között a következőket mondta:

»A jóvátételi programnak az a része, mely előírja a nehéziparnak áthelyezését a felszabályított országokba, nem csak azt jelenti, hogy a német gazdasági és ezzel a politikai uralom egész Európában megszűnne, hanem azt is, hogy a békeszerető országok gazdasági életét újjáépítse.«

A német nehézipar mennyire előkészítője volt Hitler támadó terveinek, az ma már mindenki előtt ismeretes. Tehát minden kétségen kívül áll, hogy azok a kísérletek, amelyek a német hadiipar megmentését szolgálják, nem Európa megmentésére irányulnak, hanem annak a gazdasági alapnak a megteremtésére, melyről egy imperialista támadás ismét elindulhat.

A gyakorlati jelentősége e kísérletnek egész világos. Azok a hírességek, hogy a német ipar most teljesen szervesetlen és hogy a teljesítményi hatásfoka egészen alacsony, ez a közvélemény rosszakaratói félrevezetőse.

Az Ellenséges Államok Ügyosztálya jelentést tett az amerikai Külföldi Gazdasági Igazgatóságnak, melyből kitűnik, hogy Németország még mindig a hadianyagiának nagy része felett rendelkezik. Ezen bizottság vezetője William A. Fowler ezt jelentette december végén egy szenátusi bizottságnak:

»Dacára Németország vereségének a gazdasági élet olyan helyzetben van, hogy alapja lehet egy újabb háborús készülődésnek.«

Bernstein ezredes, a német kartellek és német külföldi vagyonok ellenőrző bizottságának a vezetője, decemberben a szenátus mozgósítási bizottságában úgy nyilatkozott, hogy Németország — ha csak erőlyes rendszabályokkal végre nem hajtják a gazdasági leszerelést — 5—10 éven belül a háborús termelést teljes mértékben megkezdheti.

Ezen mértékadó körök nyilatkozatai után láthatjuk, hogy a német ipar újboldi felépítésére szolgáló áramlatnak különleges jelentősége van.

A kérdés időszerűségét bizonyítja John H. Hilldring vezérőrnagy, az amerikai Hadügyminisztérium osztályfőnökének egy nyilatkozata, amely egy albizottságban hangzott el, ami a német hadianyag mennyiség kivizsgálására hivatott:

»A német ipari erők tömörítése és a technikai lehetőség a háborus gépezet keretein belül felülmúlhat minden képzeletet. A hatalmas szindikátusok és kartellek befolyása a tudományos kísérletekre és találmányokra, hogy ezeket a hódító nemzetiszocializmus szolgálatába állítsák példa nélkül álló nagy mértékű volt.«

Az utóbbi időben szükségessé vált a német acélipar normáinak az irányítása, mert csak ezen irányítás mellett fejlődhet ki a német háború utáni ipar. Az Egyesült Nemzetek ellenőrző bizottsága, mint ismeretes, az acéltermelést 5,8 millió tonnában állapította meg. Ez a mennyiség teljesen elegendő a békegazdaság szükségleteire, ha tekintetbe vesszük, hogy Németország 1932-ben 5,5 millió tonna acélt termelt és csak 3,5 millió tonnát fogyasztott.

Ugyírástjuk, bizonyos körök számításait áthúzta ez a tény, mert január közepén az angol »Times« vezércikkben kételkedett a fenti határozat létjogosultságáról:

»A berlini határozatot bizonyos kétséggel kell szemlélni . . .

Az a veszély fenyegeti, hogy a legyőzött Németország egy nemzetközi teherterét lehet. A határozat az acéltermelést illetőleg látszólag egy józan megállapítás, de belső veszélyt rejt magában. Semmi kétség afelől, hogy ha Németország 6 millió tonnán alul termel acélt, az csak bajt okozhat.«

Az »Economist« is a német acélipar fenntartása mellett van. Már novemberben arra a megállapításra jutott, hogy Németországnak évi 12 millió tonna acéltermelésre van szüksége, mert máskülönben a gazdasági katasztrófa elkerülhetetlen.

A stockholmi rádió december elején közölte lord Rivalder kijelentését, aki az angol tudományos és ipari kutatások bizottságának az elnöke Londonban. Lord Rivalder követelte, hogy a még meglévő német acélműveknek teljes teljesítőképességgel meg kell indulniuk, hogy a többi országok acélszükségletét elláthassák.

Minden ok megvan arra, hogy a Németország gazdasági felszerelésének ellenségeit üzleti érdekekkel gyanúsíthassuk, hiszen valószínűleg a német nehéziparnál vannak érdekeltségeik.

Pauley a már említett beszédében a következőket is mondta:

»Azon egyének, akik a német ipart csupán haszonvágýból fenn akarják tartani készek arra, hogy a világot még egy háborus veszélynek kitegyék.«

Ugyanezek a személyek addig agyalják ki a terveket és elgondolásokat a német nehézipar fenntartására és megmentésére, míg a Hitler-félesisztiák az erőszakos terveiket meg nem valósítják.

A demokratikus államok felelős politikusai és sajtója több ízben fellebentette a leplet azokról a kereskedelmi vállalatokról, amelyek Amerikában és Angliában szoros üzleti összeköttetésben voltak és vannak német koncernekkel és trustókkal. Mindenki előtt ismeretes mily hatalmas amerikai és angol behúházások voltak Németországban. A német iparnak befolyása és üzleti összeköttetése külföldi vállalatokkal igen nagy. Vagy német tulajdonban, vagy német ellenőrzés alatt Svédországban 238, Schweizban 214, Spanyolországban 112, Portugáliában 58, Argentínában 98, Törökországban 35 vállalat van. Ismeretes a nagy kémiai koncernnek az I. G. Farbenindustrie-nak nemzetközi összeköttetése, Németországban 400 és az országon kívül 200 nagy vállalata van.

Nem véletlen, hogy az I. G. Farbenindustrie részvényei december végén a frankfurti és a hamburgi tőzsdén emelkedtek, holott egyes üzemei az amerikaiak által megszállt zónában teljesen bombasérültek, más üzemei pedig leszerelés alatt vannak. Igaz, hogy a részvények értéke később estek, de egy ilyen tőzsdejáték gondolkodásra kell, hogy készítsen bennünket. A német iparbárók abban reménykednek, hogy a személyi és üzleti összeköttetéseik révén üzemeik — dacára Németország katonai összemészésének — ismét termelésbe lesznek állítva. Még a potsdami határozat után is reménykednek, hogy az üzemleállítások csak részlegesek lesznek.

Endítésre méltó, hogy az I. G. Farbenindustrie letartóztatott igazgatói reménykednek szabadonbocsátásukban, mihelyt az amerikai és angol »barátaik« megérkeznek. Egyes értesülések tényleg arra engednek következtetni, hogy ezek a »barátok« tényleg próbálják befolyásukat abban az irányban igénybe venni.

Ezen tények a demokratikus államokban természetesen nyugtalanságot idéznek elő. Louis Sallants, a Szakszervezetek Világszövetségének főtitkára januárban, Berlinben, a német szakszervezetek vezetőivel folytatott megbeszélésén azon aggodalmának adott kifejezést, hogy az egyes német nagyüzemek igazgatói »hivatalos körök segítségével« ismét hivatalaikban vannak.

Képzeltető, hogy milyen alapos ez az aggodalom, ha Hynd angol megszállásügyi miniszter a parlamentben kijelentette, hogy az angol megszállt területein egyedül 72.000 Hitlerfasisztát emeltek ki az állásaikból. Végül is ismeretes, hogy a német trösztök és bankok tulajdonosai, akik

az oroszok által megszállt területeiről menekültek, Hamburgban ütötték fel tanyájukat és különböző eshetőségeken és lehetőségeken gondolkodnak, hogyan lehetne állásaikat és üzemeiket átmenteni. Ezek »nyugati politika követői«-nek mondják magukat.

Példája annak, hogy egyes német iparmágnások az angol zónában nemcsak megtűrt egyének, hanem előbbi foglalkozásukat tovább üztetik, a Hitlerfasiszta Junge esete, aki elnöke volt Thyssen A. G.-nek. Junge ma is igazgatója a vállalatnak, dacára annak, hogy a vállalat munkásai több titkározógyűlésen és sztrájkban követelték elmozdítását. Ez azért is megbélyegezendő, mert Junge esetében nem egy úgynevezett »passzív fasisztáról« van szó, hanem közismert Hitlerfasisztáról, aki mint fasiszta ügynök működött külföldön, állandó érintkezésben volt Böhle-val és Rosenberggel és személyesen irányítószerepe volt Ukrajna és a balti Szovjet Köztársaságok kifosztásában.

Kilgore, amerikai szenátor december végén közölte, hogy bizonyos nagyiparosok és bankárok, akik az amerikai hatóságok felügyelete alá tartoznak, megakadályozzák a német hadianyag megsemmisítését. A következőket mondta:

»Nagyon barátságosak a kartellek vezetőivel szemben. Az amerikai megbízottak Németországban összeköttetésben állnak az ipari és pénzügyi körökkel, akik viszont a háború előtt a Hitlerfasisztákkal tartottak fenn szoros kapcsolatokat. És a helyett, hogy a gazdasági újjépítésben vennének részt, inkább a régi üzleti és személyi összeköttetéseket ápolják a régi kartellvezetőkkel.«

Meg kell említeni, hogy az amerikai újságok állandóan felszínen tartják azt, hogy a mértékadó kereskedő köröknek nagy számú képviselőjük van azokban a szervezetekben amelyek Németország gazdasági leszerelésének kérdéseiben hivatottak dönteni.

Kilgore szerint több felelős állásban lévő személy nem jár el teljes szigorral Németország gazdasági leszerelését illetőleg. Ezek közül megnevezte Wysort (Republic Steel Company) Devereux-t, Boyd-t, valamint Drapert a Dillon Read bankházból, amely az első világháború után nagy kölcsönt adott Németországnak.

Megbízható forrásra való hivatkozással a »New-York Post« január elején a következő tényeket hozta nyilvánosságra:

»Bizonyos angol és amerikai tiszték, akik nagy angol és amerikai érdekeltséget képviselnek, nyíltan tárgyalásokba becsátkoztak a német kartellek képviselőivel, új részvénytársaságokat alapítanak, melyekben német érdekeltségek amerikai cégek által német részvényekkel vannak képviselve természetesen álnéven.«

Ezek az új társaságok a termelést már meg is kezdték. Az angol és az amerikai tiszttek segítségükre vannak a német vállalkozóknak, hogy üzemeket visszakapják, azon ültüggyel, hogy erre tehnikailag szükség van. A »New-York Post« megjegyzi még, hogy rengeteg rosszakaratú hazugságot is terjesztenek a német kartellek felosztásáról.

Egy amerikai szakszervezeti lap így ír:

»Angol-amerikai spekulánsok felvásárolják a nagy német hadiipari koncernek részvényeit, amelyekből még hasznot remélnek, akkor ha az amerikai ellenőrzés megszűnik és ezek a hadiipart újból megkezdik.«

A háború utáni idők fondorkodási lehetőségeire a német iparmágnások előre számítottak. Az amerikai igazságügyminiszter helyettese Berge, idézi egy német nagyiparosnak a kijelentését:

»A németek remélik az ipari termelést ismét felépíteni és a külföldi tőkét akként bevonni, hogy az amerikai és angol nagyiparnak egyes üzemeket átengednek.«

Nem kell különös bölcsesség hozzá, elképzelni, hogy a német iparmágnások nem ülnek ölbetett kézzel. Természetszerűleg nem nyugodtak bele a sorsukba és a háború utáni terveikről sem mondanak le. Csak az alkalmra várnak, az elvesztett állásaik visszaszerzésében. Nemrégén az amerikai hatóságok a második német kémiai trust a Schering A. G. igazgatójának Hans Werchmayers-nak az iratai között egy titkos okmányt tájának szől. Ez az okirat tiszta képet nyújt a német iparmágnások hadműjának szől. Ez az okirat tiszta képet nyújt a német iparmágnások hadműveletéről.

Ebben az iratban az igazgatókat felszólítják, hogy még Németország megszállásának a megszünte előtt tárgyalásokat kell folytatniok, Werchmayer így ír:

»Az a véleményem, hogy az I. G. Farbenindustrie az egyéni jellegét elvesztette és az üzemei zárva vannak. Én különböző lehetőségeket látok . . .

Három éven belül valószínűleg már nyereségre dolgozunk és csak a tőkénk elértéktelenedése lesz függő kérdés. Összekötítésbe kell lépniünk a külföldi nagytőkével, hogy a részvényeinknek egy harmadát átvegyék és a világpiacon egymás között felosztassuk. Azonkívül a tapasztalatainkat és találmányainkat rendelkezésükre boesátjuk.

Ha a külföldi tőke ezen ajánlatunkat elfogadja, úgy a Schering cég megpróbál hat évi lejáratral egy nagyobb külföldi kölcsönt felvenni. Ez a következő előnyöket jelentené:

1) Az amerikai kormány támogatása

2) Nagyobb mennyiségű külföldi valuta birtokában vállalataink kibővítése

3) *A külföldi tőke bennünket is úgy kezelne, mint azelőtt az I. G. Farbenindustrie-t és az ami bennünket a legjobban érdekelne.*

Ezen terv lényegét nem kell különösebb módon ismertetni. Bizonyosak lehetünk abban, nemcsak Werchmayer volt az egyedüli, aki ily fődöröltös módon akarta terveit keresztülvinni. Ugyanezt csinálták a német mágnások 1918-ban és az összeomlás után, azzal a különbséggel, hogy tőkéjüket akkor egyszerűbb volt átmenteni.

Ismeretes, milyen katasztrófához vezetett az akkori iparmágnások és külföldi segítőitársaik aljassága.

Németország gazdasági leszerelésének ellenségei tehát összhangban vannak. A nemzetközi reakciónak gazdasági és politikai érdekeit védik.

Bármilyen formában is álcázzák Németország megsegítésének terveit, ez valóban legnagyobb mértékben veszélyezteteti a világ békéjét és biztonságát.

FIGYELŐ

AZ ÚJ ÖTÉVES TERV

Irta: Csobán Sándor

Az állami tervek bizottságának elnöke N. A. Vozneszenszki március 15-én a legfelsőbb szovjettanács előtt beszámolót tartott az új öt éves tervről.

A Szovjetunió nagy történelmi győzelme után, lélekzétvételyi időt sem véve, folytatta a harcot a szocializmusért most már nem a közvetlen honvédelmi harcban, hanem a munka frontján. A nagy szocialista állam már a háború előtt is igen sokban különbözött a régi cári Oroszországtól. Míg az főleg agrár állam volt, ahol az ipar, főleg a nagyipar, a nehézipar még csak jóformán gyerekcipőkben járt, a szovjethazát szellemi és politikai vezetője, a Kommunista Párt hatalmas és majdnem minden tekintetben önellátó és gazdaságilag független ipari állammá fejlesztette.

Hogy ipari, főleg nehézipari szempontból milyen óriási különbség van a két állam, a cári Oroszország és a Szovjetunió között, az főleg az első és a második világháború haditermelésének számadataiból tűnt ki:

Évi termelés	1914—1918	1941—1945	Emelkedés %-okban
repülőgép	majdnem 0	40.000	nem kifejezhető
tank	majdnem 0	30.000	nem kifejezhető
ágyú	3900	120.000	3.000%
gépiegyver	8900	450.000	5.000
puska	1.050.000	5.000.000	500%
aknavető	6.200	100.000	1.600%
gránát-bomba, stb.	16.300.000	240.000.000	1.500%